

Interview

Wilfred Veldstra

leiderschapstraining

*"Je moet mensen binnen de kaders
wel heel erg vrijlaten."*

Foodbattle
interview
CU-kamerlid
Carla Dik

Kennismaken met
De Denktank van
Perspectief

Interview
Jongerenambassadeur:
Perspectief Utrecht
zoekt actievelingen

VOORWOORD

Het einde van 2014 nadert. Hoe kijk jij er op terug? Positief? Negatief? Gemengde gevoelens? Het was een bewogen jaar voor Perspectief. De reis naar Bangladesh is ons niet in de koude kleren gaan zitten. Aan de ene kant was het een geweldige ervaring om als politieke jongeren op deze manier op onderzoek uit te gaan naar de werkelijke herkomst van de kleding die in onze winkels hangt. Een primeur voor Perspectief en misschien wel voor PJO-begrippen, dat geeft een kick. Het maakte beeldend duidelijk waarom Perspectief zo ongelooflijk relevant is. Maar aan de andere kant bepaalt het ons wel bij het feit dat we elke dag kleding dragen die gemaakt zijn door mensen die het veel minder hebben dan wij en dat de kledingbranche veel te langzaam begint te beseffen dat het tijd is voor verandering en verbetering. Ook in het nieuwe jaar willen we samen gaan voor een betere toekomst!

In deze uitgave van PerspeX kun je lezen over verschillende geweldige initiatieven van de leden, op lokaal niveau en binnen de landelijke organisatie. Op verschillende plaatsen in het land zijn jongerenambassadeurs en lokale afdelingen aan het werk, dat belooft veel goeds!

Daarnaast vertellen coaches binnen de leiderschapstraining over hun ervaringen en komt het thema mensenhandel aan de orde. Een interessante greep uit de Perspectief-activiteiten van dit moment.

Heb jij al voornemens voor het komende jaar? Perspectief heeft ze zeker en nodigt je uit om mee te doen. Laten we samen gaan voor impact op lokale en landelijke politiek, zeker als het draait om mensenhandel, jong sociaal ondernemen en het mbo! Laten we gaan voor professionele activiteiten en ledengroei. Heb jij nog ideeën? Let me know!

Bij deze alvast een gezegend 2014 gewenst!

Erik-Jan Hakvoort
Voorzitter Perspectief

INHOUD

Interview **Wilfred Veldstra**

12 **Strijd tegen voedselverspilling Carla Dik-Faber over de Foodbattle**

Lokaal **Biancade Boer uit Utrecht**

8

Verslag **14** **onderwijscongres**

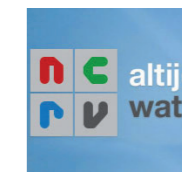
EN VERDER

- 3 In de media
- 7 Denktank Perspectief
- 10 Column
- 15 Agenda + colofon
- 16 Nieuw lid: Liesbeth

Perspectief

ChristenUnie jongeren

IN DE MEDIA

"Benetton heeft nog nooit een cent overgemaakt naar de slacht-offers van Rana Plaza."

"Studeren is veel meer dan een zakelijke investering."

"CU-jongeren filmen kinderarbeid in Bangladesh."

**MEDIA
REDACTIE**

"Hakvoort: reis naar Bangladesh heeft me veranderd."

Wilfred Veldstra

“Dat mis ik nu net. Zitten ze met z’n allen bij de ballentent (restaurant in Rotterdam, red.) te eten!” Wilfred Veldstra zegt het met een lach. Het typeert zijn leiderschapsstijl. In dit advocatenkantoor moet vooral ook ruimte voor ontspanning en gezelligheid zijn. Veldstra is al vanaf het begin van de leiderschapstraining aanwezig als coach. Hij begon ooit op het conservatorium, werd timmerman en studeerde ondertussen rechten. Dat bleek een goede keuze te zijn.

Ziet u zichzelf als een leider?

“Het is niet dat ik gewoon mijn werk doe, dat zeker niet. Maar het is ook niet zo dat er bij mij allerlei leiderschapskwaliteiten naar boven komen. Ik ben er in de loop der jaren achter gekomen dat ik het belangrijker vind om dingen door te geven dan ze te verzamelen. Je moet ook wat ouder zijn om die ambitie te krijgen. Ik wil daarin graag met jongeren samenwerken, omdat ik wil dat zij een beter fundament en omgeving krijgen dan ik zelf destijds heb gehad. Toen ik studeerde kreeg ik geen feedback op vragen als: hoe vorm ik mezelf en wat doe ik met de christelijke waarden in de praktijk? Ik nam er ook niet de tijd voor.”

Is dat de reden dat u dat wel aan jongeren nu wilt geven?

“Ja. En ze in een veel vroeger stadium te interesseren voor het stukje extra vrijheid dat je krijgt als je als christen wilt ontwikkelen. Want ik merk dat heel veel jongeren in de klem zitten van carrièredrang, geld, voldoen aan verwachtingen van medestudenten en ouders. En dat is nu juist niet wat ik graag zie bij jongeren. Ik wil juist dat ze ontplooiën en vrij zijn.”

“Vrijheid is het mooiste dat we krijgen als christen.”

Heeft u het over verwachtingen van de maatschappij of van de christelijke omgeving?

“Beiden is niet nodig. Vrijheid is het mooiste dat we krijgen als christen. We zijn veel vrijer dan degenen die geen geloof hebben. Omdat we onze identiteit niet ontleen aan onze achtergrond of werkomgeving, maar aan het zijn van een geliefd kind van Christus. Dat neemt niemand je af en daar kan niemand je op afrekenen.”

Is er dan een verschil tussen christelijke en niet-christelijke leiders?

“Ik denk dat een niet-christelijke leider het veel moeilijker heeft omdat hij wel afhankelijk is van de verwachtingen van de maatschappij en de eigen omgeving.”

Wat is het belangrijkste om een goede leider te zijn?

“Ik denk inspirator. De waarde uit een ander halen, of te laten zien dat de ander zodanige waarde heeft dat die ander daarmee tot ontplooiing komt. En een visie. Ik zie het als een kunst. Leiderschap is inspiratie en transpiratie. Je moet het leren, maar een van de mooiste dingen die je hebt is dat er mensen zijn die van zichzelf die kwaliteiten hebben. Die eigenschappen moet je dan wel ontdekken. Ik wil daarmee niet zeggen dat ik een leider ben, maar ik heb mezelf bepaalde leiderschapskwaliteiten eigen gemaakt. Dat wel.”

Het is als jong persoon wel lastig om op die manier goede leider te zijn.

“Het is moeilijk om die vaak weinig genuanceerde kritiek van de maatschappij langs je heen te laten gaan. Je moet jezelf telkens weer overwinnen. De inspiratie blijft overeind, maar je twijfelt aan de manier waarop je dat vorm wilt geven. Wat ik zelf ook nog steeds moet leren is om dat wat je zelf in je bol hebt eens even achter de kaken te houden en een ander te bevragen, voordat je sturing gaat geven. Terwijl je wel weet dat jij op een gegeven moment die sturing hebt en kaders gaat aangeven. Binnen die kaders moet je mensen heel erg vrijlaten. Dan komt er over het algemeen iets beters uit dan wat je zelf gedacht had.”

Ruud van Eijle

Directeur World Vision

Waarom werd u coach?

“In de loop der jaren heb ik het een en ander geleerd over leiding geven. Dat wil ik graag delen met jonge mensen. Ik ben toentertijd benaderd door Maarten. Ik wilde me graag beschikbaar stellen want ik geloof in jonge mensen. Wij willen het zout zijn, dan is het ook belangrijk dat wij vanuit onze goede en strategische plekken maatschappij als toegewijde christenen positieve invloed uitoefenen. In het boek Daniel staat geschreven: ‘Daniel was tien keer beter dan alle wijzen aan het hof.’ Daar moeten wij ook naar streven.”

Wat vindt u het mooiste van de leiderschapstraining?

“Om het in coachende zin te doen. Niet zozeer dat ik vertel hoe het zou moeten, maar ik ga in gesprek met jonge mensen. Je kunt elkaar inspireren, de goede dingen eruit halen en vragen stellen in het gesprek. Ik ben misschien wel in meer dan 50 landen geweest en ik heb daar ook veel geleerd van de bijzondere mensen die ik daar ontmoet heb. Mijn thema is gaan voor een duurzaam en rechtvaardige wereld en daar kunnen we allemaal iets aan bijdragen. Bijna 1 miljard mensen gaan met honger naar bed. Wij hebben de verantwoordelijkheid daar iets aan te doen. Ecologisch zijn we zwaar in overtreding. Ik hoop jonge mensen te inspireren om dienstbaar te zijn in deze wereld”

Wat is het bijzonderste dat u hebt meegemaakt?

“Vorig jaar had ik waardevolle gesprekken met een student die zich enorm druk maakte en inzette voor kinderarbeid in kledingindustrie. Geweldig dat jongen mensen daarin al een voorbeeld zijn voor oudere mensen. Bij het afscheid kreeg ik een druivenrang, tot uitdrukking dat het ook waardevol voor haar was geweest. Vrucht willen dragen in het leven, dat is geweldig.”

Harry van Haften

Managementconsultant

Wat is uw motivatie om coach te zijn?

"Ik heb ervaring met coachen en het leek me erg leuk. Ik ben telkens weer zeer onder de indruk van kandidaten. Stuk voor stuk mensen met veel mogelijkheden, capaciteiten en ambities."

Wat is het bijzonderste dat u hebt meegemaakt?

"Ik heb nu al zeven jaar meegedaan, dat is vanaf het begin. Het is bijzonder om te zien welke keuzes de deelnemers maken. Ik herinner me iemand met veel ambitie, maar die persoon had ook echt een passie om les te geven en heeft er toen voor gekozen om daarmee door te gaan. Exemplarisch voor de relatie van coach en deelnemer is samen op pad gaan. Jaren later zie je dan ook dat het pad geëffectueerd is. Dat iemand gewoon gedaan heeft wat je toen samen besloten hebt. Het plan ligt niet alleen op de tekentafel, maar is ook gerealiseerd. Dat vind ik echt heel gaaf."

Wat is uw leiderschapstip?

"De leiderschapstraining is een erg goed concept: er zijn goede sprekers en het programma zit goed in elkaar. De coaches zijn erg verschillend. Mijn coaching is erop gericht succes over te dragen door reflectie. Maar je kunt droogkoken door alleen maar te praten over leiderschap. Het is ook belangrijk om gewoon te oefenen. De tip is dus: zorg dat je iets te leiden hebt."

interview Wilfred Veldstra

Is gezelligheid en informaliteit een kenmerk van uw kantoor?

"We hebben heel bewust gezegd: het graf in overwerken, dat doen we niet meer. Als iemand hier te lang zit 's avonds dan ga ik me afvragen of er iets mis is, in plaats van daar een compliment over te geven. Op het moment dat we werken moet je topprestaties leveren, maar je moet je leven ook in balans hebben. Na verloop van tijd heeft dit ook een positieve invloed op onze omzet en winst. Gewoon omdat de kwaliteit beter is en een gewerkt uur het waard is geweest om ervoor te betalen."

"Je moet je leven in balans hebben."

U zegt dus de basis van goede leider zijn is om jezelf goed kennen en te waarderen wie je bent. Denkt u dat daarom de leiderschapstraining voor iedereen goed is om te volgen?

"Wil je een inspirerend mens worden, dan wordt er een goede basis gelegd door daar met elkaar mee bezig te zijn. Als je daar dan nog een groepje belegen lieden omheen hebt zitten, die al wat meer vlieguren hebben, dan is dat helemaal lekker meegenomen. Als je iets leuk met de anders deelt vergroot dit ook weer jouw vreugde. De interactie zorgt ervoor dat je iedere keer weer een stukje opbouw hebt. De deelnemers hebben allemaal een verschillend niveau, doel en beeld, maar ze hebben allemaal wel iets waar ze vurig van worden. Als je dat vuurtje even laat ontvlammen, dan zie je dat de hele groep daar iets aan heeft. Dat is de grootste waarde van de leiderschapstraining."

Marjolein Koster
Hoofdredacteur
Job Wieles
Eindredacteur

Denktank Perspectief

Tijdens de Kick-off aan het begin van dit politieke seizoen werden niet alleen nieuwe projectgroepen ingesteld, maar werd ook het politiek programma vastgesteld, dat in het jaar daarvoor door de denktank was geschreven. Tijdens deze Kick-off bleek dat een boel Perspectief'ers de denktank helemaal niet kenden. Tijd om de bekendheid van de denktank te vergroten dus!

Als je het organogram van Perspectief bekijkt, zie je dat het onderdeel politiek uit twee organen bestaat: de projecten en de denktank. De projecten komen voort uit de speerpunten die Perspectief kiest op de Focusdag en die van start gaan op de Kick-off. De denktank zorgt ervoor dat Perspectief, naast de projecten, een brede visie ontwikkelt op de politiek en de maatschappij. Deze visie wordt door de denktank uiteen gezet in bijvoorbeeld het politiek programma, dat dit jaar dus is vastgesteld, en in de vorm van de standpunten op de website.

Daarnaast helpt de denktank het bestuur van Perspectief om te reageren op actuele kwesties in de politiek en de maatschappij. Een voorbeeld hiervan is het artikel in het Nederlands Dagblad over het schuldenstelsel, een dag voor de protesten op het Malieveld, geschreven door een van de denktankleden. Op deze manier zorgt de denktank ervoor dat Perspectief kan reageren op actualiteiten die niet binnen de speerpunten vallen. Ieder denktanklid heeft zijn eigen portefeuille, binnen het vakgebied waar hij of zij verstand van heeft. Een keer per maand komt de denktank bij elkaar om na te denken over welke acties er in de komende maand ondernomen moeten worden en

door te spreken over de brede visie van Perspectief. Daarnaast wordt er veel onderling gecommuniceerd via de mail en WhatsApp over actualiteiten. Zowel bij onze vergaderingen als bij discussies over actualiteiten kunnen wij rekenen op de ondersteuning van Henriëtte als bestuurslid Politiek en Erik-Jan als voorzitter. Zo geeft de denktank het bestuur input en helpt het bestuur om de in de denktank besproken zaken ook echt op de kaart te zetten. Daarnaast kunnen jullie, als leden van Perspectief, natuurlijk ook altijd met vragen over standpunten van Perspectief bij ons terecht.

Ik hoop dat we jullie hiermee duidelijk hebben kunnen maken wat de denktank is en wat wij doen. Mochten jullie vragen of suggesties voor de denktank hebben, neem dan gerust contact met ons op! Onze contactgegevens staan op de website.

Op dit moment bestaat de denktank uit de volgende portefeuilles en personen:

Democratie, Bestuur en Burgerschap en voorzitter denktank:
Jurjen Dieleman

Zorg en Welzijn:
Arie Barendrecht

Buitenlandse Zaken:
Henk Lok

Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Handel:
Bjorn Lous

Christelijke Filosofie:
Werner Westering

Arbeid en Sociale Zaken:
Lieke Franken

Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid:
Mark Zandvoort

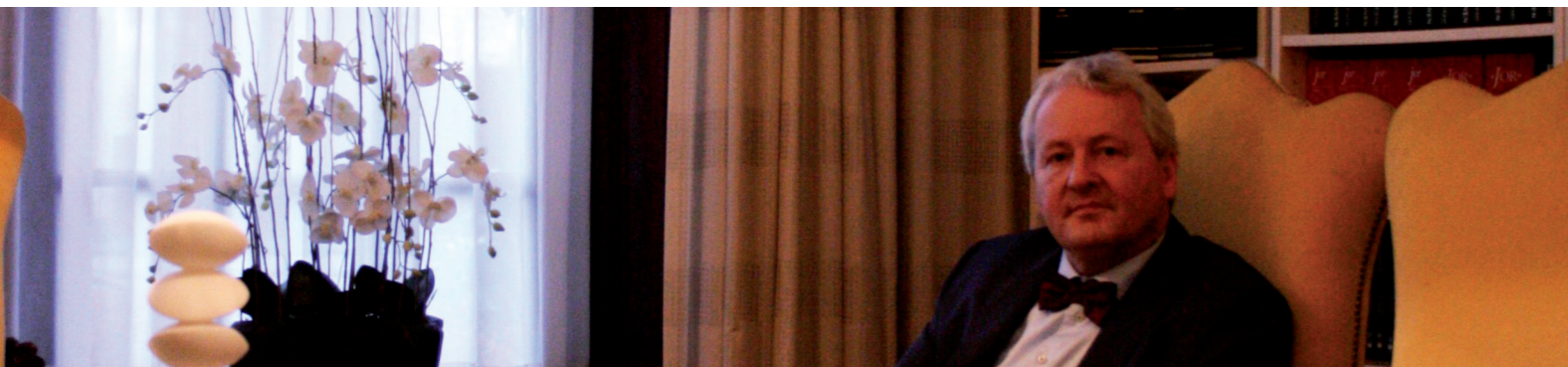

Onderwijs:
Gerben Bosscha

Justitie:
Hanneke Palm

Jurjen Dieleman
Voorzitter

Bianca de Boer uit Utrecht

Bianca de Boer (24) is sinds kort jongerenambassadeur van PerspectieF Utrecht. Ze had altijd al wel interesse in de politiek, maar ze wist niet zo goed wat ze ermee moest. Toen ze alle standpunten van de partijen naast elkaar gelegd had kwam ze bij de ChristenUnie terecht. Na haar aanmelding in mei kreeg ze een telefoontje of ze naar de Focusdag wilde komen en van het een kwam het ander. Nu is ze enthousiast en actief aan de slag. "Maar ik kan dit niet alleen doen", aldus Bianca.

Waar is PerspectieF Utrecht zoal mee bezig?

"PerspectieF Utrecht, dat ben ik dus. Een eenkoppig bestuur. Jarin (bestuurslid lokaal, red.) benaderde mij of ik plannen had binnen PerspectieF. Alle politieke jongerenorganisaties (pjo's) in Utrecht wilden namelijk verenigen en hij vroeg of ik mee wilde naar een bijeenkomst. Ik snapte er niets van, maar ik vond het wel leuk. Inmiddels zijn we onder de naam PolitiekFabriek Utrecht een stichting geworden. De grote vraag is: hoe betrek je jongeren bij de politiek? We willen binnenkort een avond organiseren waar we onder andere de Nationale Jeugdraad ook uitnodigen en daarna hebben we een afterparty. Geen borrel, dat woord is te liberaal volgens de jongeren van ROOD (SP)."

Je doet de lerarenopleiding geschiedenis. Trekt het thema onderwijs jou dan ook extra?

"Ik vind onderwijs wel echt heel erg belangrijk, ook omdat ik er nu zelf in zit. Er is al heel veel verbeterd als ik kijk naar de tijd dat ik zelf op de middelbare school zat, maar er zijn nog steeds dingen die niet goed gaan. Ik heb bijvoorbeeld vaak een klas van 30 kinderen voor me. Die kan ik niet allemaal individuele aandacht geven. Eigenlijk vind ik gewoon alles wat met mens en maatschappij te maken heeft belangrijk. Bijvoorbeeld mensenhandel, prostitutie en huishoudelijk geweld. Dat raakt me. Ik weet wel dat ik geen grote verandering kan brengen, maar je kunt wel je steentje bijdragen. Ik wil later graag in de gemeenteraad om dat te doen."

Hoe is de samenwerking met de lokale afdeling van de ChristenUnie?

"Op dit moment brainstormen we heel veel, want in je eentje kun je niet zoveel. Ik werk nu veel samen met Maarten (van Ooijen, red.). Het leuke is ook dat ChristenUnie Utrecht heel jong is. Als jongeren dat zien raken ze eerder gemotiveerd. We willen komende tijd gaan werken met

projecten en daar activiteiten aan koppelen. Dus als er een probleem is, gaan we dat aankaarten bij de gemeente. PerspectieF'ers kunnen dan voor een bepaalde tijd daaraan meewerken en hoeven geen groot commitment aan te gaan. Mensen mogen ook juist zelf met ideeën komen. Er zijn genoeg dingen die jongeren specifiek aangaan. Het gebrek aan studentenkamers bijvoorbeeld, of het probleem met fietsenstallingen. Maar ook als je je druk maakt over de eenzame ouderen kunnen we daar iets aan gaan doen."

Wat zijn de verdere plannen met de PolitiekFabriek?

"We richten ons op scholieren. We zijn politiek neutraal, dus je komt makkelijk overal binnen. Scholieren zijn nog makkelijker te porren voor activiteiten. Ze hebben het nog niet zo druk. Er zijn veel verschillende meningen, maar ook één doel. We willen een scholentoeer gaan doen. Zelf kan ik dan niet mee, want ik sta gewoon voor de klas. Het zou leuk zijn als iemand anders van PerspectieF mee kan gaan. Het is belangrijk om naar scholieren, mbo'ers, hbo'ers en universiteiten van je te laten horen."

PerspectieF Utrecht is hard op zoek naar versterking. Woon jij in (de buurt van) Utrecht en wil jij je lokaal inzetten?

Mail dan naar lokaal@perspectief.nu.

Woon je ergens anders en lijkt het jou wel wat om jongerenambassadeur te worden?

Ook dan kun je een e-mail sturen.

Wat zijn de volgende stappen voor PerspectieF Utrecht?

"Er zijn veel plannen en ideeën en ik ga nu eerst afwachten hoe het loopt. Ik heb er wel vertrouwen in en we gaan er wat moois van maken. Gemeentepolitiek is dichtbij, maar voor veel mensen voelt dat niet zo. Als je ideeën en ambities voor je eigen stad hebt, moet je bij de gemeente zijn. Dat is echt ons doel: die kloof overbruggen. Dat vind ik wel een mooi streven. Politiek is leuk en niet heel ingewikkeld. Je moet de spelregels leren. Ik ken ze ook nog niet helemaal, maar ik doe wel mee."

Marjolein Koster
Hoofdredacteur

Jett Rebel

Op een koude zaterdagavond in november zapte ik langs een documentaire over Jelte Steven Tuinstra, beter bekend als Jett Rebel. Op zijn Wikipedia-pagina is misschien het meest opvallende feit zijn leeftijd: de succesvolle artiest is nog geen vijftiwintig. Jett Rebel is een multi-talent: hij schrijft, componeert en zingt zijn liedjes zelf en speelt daarbij gitaar en piano op conservatoriumniveau. Supermuzikale mensen: het doet mij altijd dagdromen wat er van mij had kunnen worden als...

Het tv-programma liet echter ook iets anders zien. Jett/Jelte heeft een probleem. Jett is door de muziekcarrière gewend aan media-aandacht en met zijn gitaar in z'n handen staat hij vol zelfvertrouwen op het podium. Jelte echter, was vroeger een enorm onzekere jongen en is dat eigenlijk nog steeds. Tegen het einde van de docu is het spelen van deze twee verschillende levens, duidelijk al zwaar genoeg, zelfs niet meer voldoende. Jett, direct na een optreden: "wat gebeurt er met me? Het podium is de enige plek waar ik me altijd zeker voelde, waarom ga ik me zelfs daar nu onzeker voelen?"

Jett Rebel is niet de enige artiest met een enigszins schizofreen leven. Op een zaterdagavond in oktober was er op dezelfde zender ook een documentaire, over Robbert van de Corput, alias DJ Hardwell. Ook die film had twee hoofdrolspelers die het niet altijd met elkaar eens waren: de wereldberoemde dj Hardwell en Robbert, een gewone jongen uit Breda.

Voor zover ik weet ben jij niet zo beroemd als zij, maar misschien herken jij je wel in bovenstaande verhalen. Hebben we niet allemaal vaak een masker op? Spelen we niet allemaal wel eens een rol, misschien de rol die van je verwacht wordt in een bepaalde situatie? Jett en Robert deden mij er weer even stil bij staan hoe belangrijk het is om te voorkomen dat je in een situatie komt waar je een rol moet spelen die je niet op het lijf geschreven is. Misschien moet ik die oude poster van Loesje boven m'n bed hangen: wees jezelf, er zijn al zoveel anderen.

Job Wieles
Eindredacteur

PROLIFE

de christelijke zorgverzekeraar

Waarin verschilt Pro Life met een gewone zorgverzekeraar? Misschien kunnen we dit het beste uitleggen door onze visie met je te delen.

Wij zien het leven als een wonder, een geschenk van God. Waardevol maar ook kwetsbaar. Als het leven als een geschenk wordt gezien, blijft het leven van waarde, zelfs als de gezondheid afneemt. Juist dan verdient het leven zorg, aandacht en bescherming.

Onze visie op de gezondheidszorg

Wij hebben een christelijke visie op gezondheid, zorg en verzekeren. Daarom vergoeden wij geen medische handelingen die het leven beëindigen of ingrijpend veranderen, zoals abortus, euthanasie en geslachtsveranderende operaties. Wij vergoeden verantwoorde behandelingen op het gebied van gezinsvorming, psychosociale hulpverlening en zorg rondom het levenseinde.

Christelijke zorg

Christelijke zorg komt voort uit de verwondering voor het leven. Voor de zorgverlener staan de waarde van het leven en naastenliefde centraal. Christelijke zorg is van toegevoegde waarde. Vooral op momenten waarop het leven kwetsbaar is. Samen met christelijke zorginstellingen en zorgverleners bieden wij je de best mogelijke zorg aan.

Toegang tot zorg

Pro Life maakt afspraken met reguliere en christelijke zorgverleners en zorginstellingen. Zo kun je gebruik maken van zorg die bij je past. Daarnaast ondersteunt Pro Life initiatieven als www.ikzoekchristelijkehulp.nl. Hierdoor heb je toegang tot ruim 1.000 christelijke zorgverleners, ook bij jou in de buurt.

Ethische dilemma's in de zorg

Nieuwe medische ontwikkelingen zijn vaak een vooruitgang, maar stellen mensen ook voor diepgaande levensvragen. Om de identiteit en zelfstandigheid van Pro Life te bewaken is de Pro Life Raad samengesteld. Deze bestaat uit deskundigen op medisch, ethisch, politiek en economisch gebied. Zij beoordelen de inhoud van de Pro Life-polissen en adviseren over nieuwe ontwikkelingen.

Persoonlijke aandacht

Wij werken vanuit een christelijke visie. Daarom is iedereen bij ons welkom. Onze medewerkers onderschrijven deze visie. Vanuit onze kennis en ervaring ondersteunen wij je graag in jouw persoonlijke situatie. Ons eigen Klantenserviceteam helpt je bij praktische vragen over je polis. Maar wij helpen je ook een zorgverlener te vinden die jouw levensovertuiging deelt.

KORTING voor leden van Perspectief:

Pro Life biedt 10% korting op de basisverzekering en 15% korting op de aanvullende (tandarts)verzekering. Daarnaast ontvang je € 50,- welkomstkorting per verzekerde van 18 jaar en ouder, als je dit jaar overstapt naar Pro Life en een basisverzekering met aanvullende (tand)verzekering afsluit.

Ga naar www.prolifecollectief.nl/perspectiefjongeren en meld je aan.

Je kunt ook bellen op werkdagen van 08.30 tot 17.30 uur op 0800 77 654 33 (gratis).

Abwin Luteijn

Voedselverspilling

Tweede Kamerlid
Carla Dik-Faber

Van 27 oktober tot 16 november vond de Foodbattle plaats. Verschillende organisaties, waaronder de ChristenUnie, riepen hun achterban op om de strijd aan te gaan tegen voedselverspilling. Drie weken lang werd bijgehouden welk voedsel in de container belandde en tussendoor kregen de deelnemers tips om dit te minderen. Volgens Tweede Kamerlid Carla Dik-Faber, initiatiefneemster binnen de ChristenUnie, gooit elke Nederlander gemiddeld 50 kilo eten weg op jaarbasis. Onder de Christen-Unie-deelnemers was het gemiddelde tijdens de Foodbattle slechts 13,5 kilo.

Hoe vindt u dat de Foodbattle is verlopen?

"Ik heb nog niet het totaalplaatje gezien, maar de tussenstand is heel mooi resultaat. De grote vraag is wel: heb je de mensen bereikt die je wilt bereiken? De mensen die hier aan meedoen zijn zich waarschijnlijk al heel bewust van het onderwerp. Die zijn erg enthousiast en vertellen het weer tegen vrienden en familie. In totaal waren er 79 deelnemers vanuit de ChristenUnie achterban."

Hoe denkt u dan juist die andere mensen te bereiken?

"Die moeten we bereiken via het voedselcentrum. Of door via supermarkten actie te ondernemen om mensen bewust te maken van voedselverspilling, bijvoorbeeld door mensen een maatbekertje bij de boodschappen te geven. Maar het blijft lastig. Als je bijvoorbeeld aan de Albert Heijn vraagt of ze voedselverspilling belangrijk vinden zeggen ze ja. Als je ze dan vraagt wat ze eraan doen is het antwoord: eigenlijk niets. Want de boodschappenkarretjes moeten zo vol mogelijk."

Heeft u zelf meegedaan?

"Ik heb zelf helaas niet meegedaan. Wel zijn we ons heel bewust van het probleem. We gooien bijna niets weg. Zo hebben we op zondag bijvoorbeeld hapjesavond. Dan zetten we alles restjes op tafel."

1/3
VAN ONS ETEN
gooien we weg.

80%
DAARVAN IS
nog eetbaar.

Denk u dat voedselverspilling past in de trend van oplopend consumentisme, of is er misschien juist een trend dat mensen bewuster worden en er toch meer op gaan letten?

"Ik hoop het laatste, maar ik ben er nog niet zeker van. We moeten weten wat we eten. De groeicijfers van biologisch voedsel zijn spectaculair. Dus wat je wel ziet is de burger die roept om eerlijke voeding. Maar tegelijkertijd is deze mens ook consument in de supermarkt en gaat hij voor de laagste prijs. Dat is niet echt consistent."

U heeft een doestelling om in 2015 de voedselverspilling terug te dringen met 20%. Gaan we dat halen?

"Nee, dat gaan we niet halen. Die afspraak is samen met het bedrijfsleven gemaakt. De voedselalliantie denkt dat het doel te behalen is in 2020. Wij gaan er nog steeds voor om het te proberen. Om de doestelling direct al vijf jaar vooruit te schuiven is wel erg kort door de bocht."

Wat is de volgende stap die u gaat nemen?

"We hebben een initiatief overhandigd aan de staatssecretaris en daar staan veel ideeën in. We gaan aan de slag met houdbaarheidsdatums. De 'tenminste houdbaar tot' datum is veel te vroeg gekozen en van rijst bijvoorbeeld kun je de datum gewoon afhalen. De meeste mensen denken dat ze het na de datum echt niet meer kunnen eten, maar het is meer een kwaliteitsaanduiding voor de smaak en kleur. Je kunt het nog prima eten. Er is een Europese lijst van producten die geen houdbaarheidsdatum hebben en we zijn bezig om samen met Zweden die lijst uit te breiden. We zijn daarbij wel afhankelijk van het bedrijfsleven, want die verkopen nog steeds appels en peren met een datum erop. Door die datum erop te zetten lijkt het product verser en verkoopt het beter."

Hoe denkt u dat voedselverspilling in de horeca eventueel kan worden aangepakt?

"Door bijvoorbeeld de houdbaarheidsstermijn aan te passen. Als iets twee uur niet gekoeld is, dan mag je het niet meer consumeren. Engeland heeft dit al opgerekt naar vier uur. Het staat ook nog steeds in de planning om de Good Samaritan Law te introduceren, waardoor supermarkten niet meer aansprakelijk gesteld kunnen worden voor het eten dat ze doneren aan de voedselbank. Een ander probleem is dat bedrijven de hapjes met afwijkende deksels niet doneren omdat ze bang zijn voor imagoschade. Het zou leuk zijn als Nederland daar koploper in kan zijn, maar de Europese molens draaien langzaam."

Wil jij ook iets doen tegen voedselverspilling?

Dat kun je heel goed plaatselijk aanpakken.

In Rotterdam heeft Perspectief in samenwerking met gemeenteraadslid Setkin Sies een middag geholpen met een voedselbankactie. Met een aantal jongeren zijn ze voor de supermarkt gaan staan en vroegen ze het winklend publiek om tijdens hun inkopen in de supermarkt ook een houdbaar product te kopen voor de voedselbank, zoals bijvoorbeeld rijst, houdbare melk of wasmiddel. In drie uur hebben ze 40 volle kratten met eten opgehaald.

Marjolein Koster
Hoofdredacteur

Onderwijscongres

Het nieuwe boek van het Wetenschappelijk Instituut (WI) gaat over christelijke onderwijspolitiek. Ter ere van de publicatie organiseerde het WI samen met de Tweede Kamerfractie het Onderwijscongres. Een warme zaterdag in november en het Amersfoortse stadscafé De Observant vormden het decor voor boeiende discussies over christelijk onderwijs.

Professor Paul Frissen (bestuurskunde) opende het congres met de lezing 'Bemoet de overheid zich teveel met het onderwijs?' Zijn stelling was dat het onderwijs vaak teveel in een slachtofferrol is gekropen. Scholen moeten niet steeds zeggen dat de overheid teveel regels maakt, maar moeten daar juist hun eigen verhaal tegenover zetten. Als je als school een visie hebt op wat goed onderwijs is en hoe je dat wilt geven, en als je daar verantwoordelijkheid voor neemt, is er binnen de regels veel mogelijk. Veel regels komen bovendien niet van de overheid, maar van sectororganisaties, besturen en scholen zelf, die daarmee hun behoefte aan zekerheid tot uitdrukking brengen.

Daarna was de overheid aan het woord, bij monde van Arnold Jonk, hoofdinspecteur Primair Onderwijs bij de Inspectie van het Onderwijs. Hij introduceerde zich als voormalig student van Paul Frissen, en zijn verhaal sloot dan ook best goed aan bij zijn voorganger. Hij legde uit dat de Inspectie belangrijk is om de kwaliteit van het Nederlandse onderwijs te bewaken, maar helemaal niet zo vaak langskomt bij scholen die het goed doen. Het is belangrijk dat scholen hun handelen niet primair baseren op de punten waar de Inspectie naar kijkt, maar op hun eigen idee van wat goed onderwijs is. Toen hij klaar was, mocht de zaal discussiëren over de twee lezingen.

Na lunch en een workshopronde, kwam Jan Westert aan het woord (lijsttrekker provinciale verkiezingen, directeur-bestuurder van een school, bestuurder van het WI). Hij pleitte ervoor om het onderscheid tussen openbaar en bijzonder onderwijs te schrappen en al het onderwijs 'bijzonder' te maken. Tenslotte werd het WI-boek aangeboden aan Kamerlid Joel Voordewind. Hij stelde dat het onderwijs rekening moet houden met veel te veel regels, en dat daar minstens 50% van in de prullenbak kan.

Het boek 'De school van de burger' is te bestellen op de website van het WI.

Job Wieles
Eindredacteur

Planer

Activiteiten

12 JANUARI

Nieuwjaarsborrel

2014 loopt ten einde, 2015 staat voor de deur. Laten we elkaar een gezegend nieuwjaar wensen en samen het nieuwe jaar beginnen met een onvergetelijke Nieuwjaarsborrel!

De award Engel van het Jaar 2014 wordt traditiegetrouw uitgereikt aan een politicus van een niet-christelijke partij, die zich in het afgelopen jaar heeft ingezet voor christelijke idealen. **Dit keer een spectaculaire naam!**

Toegang: gratis.

Hapjes en drankjes: op rekening van Perspectief

Waar? Observant, Stadhuisplein 7, Amersfoort

Hoe laat? 20:00 uur.

FEBRUARI

Excursie Tweede Kamer

Al jaren organiseert Perspectief een excursie naar de Tweede Kamer. Altijd al een keer willen zien waar die Haagse politici vergaderen? **Houd de website in de gaten en meld je aan!**

FEBRUARI / MAART

Actieve ledenweekend

Een weekend vol gezelligheid en een goede gelegenheid om andere leden beter te leren kennen. **Wees erbij!**

PerspeX

wordt uitgegeven door:
Perspectief, ChristenUnie-jongeren

colofon

HOOFDREDACTIE
Marjolein Koster

REDACTIE
Marjolein Koster
Job Wieles

GASTSCHRIJVERS
Jurjen Dieleman

DESIGN / OPMAAK
Job Poutsma

FOTOGRAAF

REDACTIEADRES
PerspeX
Postbus 439
3800 AK Amersfoort
perspex@perspex.nu

Liesbeth de Bruijn

Schiedam, 24 jaar

Afgestudeerd Psychologie

Erasmus Universiteit
Rotterdam

"Ik merkte dat ik geïnteresseerd was in politiek en ik wilde het verschil maken. De keuze voor PerspectiefF was vrij snel gemaakt. De Christen-Unie is een onderscheidende en standvastige partij. Het voelt vertrouwd om een christelijke partij te kiezen die ook echt aan die identiteit vast houdt. Daarnaast zijn het allemaal goed functionerende mensen. Ze zijn goed opgeleid, goed voorbereid en het zijn sterke persoonlijkheden. Voor mij is het christelijke aspect belangrijker dan dat je groot bent en veel invloed hebt. Ik ben ook wel op een goed moment lid geworden. Ik kon gelijk naar de kick-off en besloot direct actief te worden. Meteen hoorde ik erbij. Het is wel jammer dat ik niet eerder lid ben geworden, want PerspectiefF past wel echt bij mij. Maar ik was er eerder gewoon niet mee bezig."

Sinds september 2014 is Liesbeth lid van PerspectiefF. Ze is gelijk actief geworden in de projectgroep mensenhandel en gaat lokaal aan de slag met de decentralisatie van de zorg. Ze is echt enthousiast over haar lidmaatschap en de afgelopen maanden voelden als een warm bad.